

yde mere end ret og forsvarligt. Der maa komme et Moment til, og derfor siger jeg for mit Vedkommende, at skal Tienden endelig afløses i en overskuelig Aarrække, kan det kun ske ved, at Statskassen yder Bidrag til denne Sags Fremme. Deri ser jeg heller ikke noget urigtigt. Det kan ikke bestrides, og jeg tror heller ikke, det er blevet bestridt, at Tienden paahviler Statsborgerne paa en ganske urigtig og ret uretfærdig Maade, uanset, om denne Uretfærdighed hidrører fra Tider, der ligge kortere eller længere tilbage. Det gør for saa vidt intet, naar Uretfærdigheden er til Stede, og jeg maa anse det for at være i Samfundets velforstaede Interesse at bringe Ofre for at faa denne Uretfærdighed hævet.

Men det, der gør, at jeg ikke fuldt ud har kunnet slutte mig til det Forslag, der foreligger, er for det første det, at jeg skønner ikke rettere, end at det Tilbud, som Lovforslaget gør Tiende-ejerne, er for højt. Jeg skønner ikke rettere, end at det kan nedsættes endogsaa ret betydeligt, uden at det derfor fra nogen Side kan siges, at der ikke ydes fuldt Vederlag. Et er at have Krav paa en aarlig tilbagevendende Indtægt, der kan variere og vil variere — ingen kan bestemme Størrelsen af denne Indtægt, endogsaa for en ganske kort Aarrække fremad — men noget helt andet er at have fuld fri Raadighed over en kontant Kapital. Det forekommer mig, at det Tilbud, Lovforslaget giver Tiendeyderne, nemlig at multiplicere et Aars Værdi med 24, er for højt. Dertil kommer jo tillige det Moment, at Tiende-ejeren samtidig med, at han afhænder sin Ret til Tienden, slipper for at betale Skat af det Aktiv, han fremtidig har. For det andet skønner jeg ikke rettere, end, at hvad der forlanges af Statskassen, er meget betydeligt for højt, men det er indlysende, at i samme Grad som man nedsætter Vederlaget for Tiende-ejerne, i samme Grad fritages Statskassen for et tilsvarende Beløb. Det, jeg nærmest kunde akkviescere ved af Hovedbestemmelserne i Lovforslaget er det, man paatænker at kræve af Tiendeyderne. Men saa er der endnu et, jeg maa paatale og udtale en Anke over, og det er det, at hvis dette Forslag bliver til Lov, vil man under visse Omstændigheder kunne komme til at lade Kirken sejle sin egen Sø. Dette er ikke klogt; jeg ved heller ikke, om man har Ret til at gøre det; jeg vil i alt Fald ikke være med til det.

Naar jeg har begæret Ordet, er det altsaa for kort og godt at pointere, at jeg

og en Del af Tingets ærede Medlemmer, som dele Mening med mig i saa Henseende, ere enige om at stemme for Forslagets Vedtagelse her, men i denne Afstemning ligger der intet andet, og maa der ikke lægges andet, end en Antydning af, en Tilkendegivelse af, at vi ønske Sagen behandlet videre, ønske den sendt til Landstinget, og vi ville ikke ved denne Afstemning være bunden i nogen af de Retninger, jeg her har nævnt, og som jeg for mit Vedkommende og vi for vort Vedkommende maa tage Afstand fra.

Berntsen: Jeg skal ogsaa indskrænke mig til en kort Bemærkning. Den ærede Ordfører sluttede sit første Foredrag i Dag med at sige, at han og hans Meningsfæller med Glæde stemte for Forslagets Overgang til det andet Ting, medens der var andre, der stemte for det med den Bagtanke, at der ikke skulde komme noget ud af Sagen, idet man helst vilde have den kvalt i det andet Ting. I den Forbindelse, hvori det ærede Medlem udtalte dette, ved jeg ikke, om det ærede Medlem hermed ogsaa sigtede til mig, men hvis det er Tilfældet, vil jeg fralægge mig en saadan Beskyldning, jeg er enig med det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) i, at vi ikke stemme for dette Forslag med den Bagtanke, at Sagen skulde blive kvalt i det andet Ting. Vi ønske tværtimod, at denne Sag maa blive underkastet en indgaaende Behandling, og at vi maa se den blive gennemført til Lov i den bedst mulige Skikkelse. Naar jeg har taget en Reservation baade ved 2den Behandling og i Dag, er det kun over for Enkeltheder, jeg har taget min Reservation, og jeg vil forbeholde mig fuld Frihed, naar Sagen vender tilbage til fortsat Behandling her i Tinget. Det ærede Medlem antydede i sit sidste Foredrag — ganske vist under en spøgende Form — at hvis denne Lov blev gennemført, vilde der blive et stort Kødben til Tiendekommissæren. Deri tager det ærede Medlem fejl, og skulde han eller nogen af hans Partifæller gaa ud fra, at der her var et Ben, der var værd at gnave, vil jeg for mit Vedkommende ikke misunde dem dette Ben; thi Tiendekommissæren faar i hvert Fald efter den nugældende Lov ikke andet Vederlag end 6 Kr. for den Dag eller de Dage, han forhandler med Tiendeyderne. For alt det Arbejde, han udfører hjemme, har han ikke Ret til at oppebære en eneste Øre af Statskassen. Ja, han har Ret til at tage en lønnet Assistent, men det er